

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**
Termiz iqtisodiyot va servis universiteti tibbiyot fakulteti

STOMATOLOGIYAGA KIRISH
FAN DASTURI
1-kurs

Bilim sohasi: 900000-Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot
Ta’lim sohasi: 910000 – Sog‘liqni saqlash
Ta’lim yo‘nalishi: 60910100 - Stomatologiya ishi

TERMIZ – 2024

Fan/modul kodi SK1104		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1		ECTS - Kreditlar 3	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek			Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Semestr	Auditori ya mashg'ul otlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
		Stomatologiyaga kirish	1	46	44	90
2	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>1.1. Fanni o'qitishdan maqsad - zamonaviy texnologiyalarni o'qish jarayoniga jalb qilib, talabani ortopedik stomatologiyaning davolash asoslari, ya'ni, asboblari, protezlash ashyolari, tishlarning tuzilishi va ularni charxlash tamoyillari haqidagi nazariy ma'lumotlarni bilish va ular asosida amaliy ko'nikmalarni hosil qilish, stomatologik ashyo va asboblarni to'g'ri tanlash, qo'llash haqida bilim va ko'nikmalar (kompetensiyalar)ni shakllantirish,</p> <p>Fanning vazifasi - talabalarining nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish; terapevtik stomatologiya tarixi va uning bo'limlari haqida tushuncha berish; zamonaviy stomatologik qurilmalar va dastaklar haqida tushunchaga ega bo'lish; - stomatologik asbob-uskunalar, ular bilan ishlash amaliy ko'nikmalarga, texnika xavfliligiga ega bo'lish; - protezlash xom ashyolari, ularning turlari, ularni ko'rsatmaga binoan qo'llash borasida to'liq tushuncha berish; - terapevtik stomatologiyada zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan ibtdalanishni o'rgatish; - talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volontyor(bemor) uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish. <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">1.1. O'quv rejadagi ma'ruza mashg'ulotlari</p> <p>1-mavzu. Stomatologiyaga kirish.</p> <p>Stomatologiya rivojlanishining tarixiy bosqichlari. Mahalliy stomatologiyaning</p>					

rivojlanish bosqichlari va asosiy maktablar.

2-mavzu. Davolash profiltaktika stomatologiya muassasalarining asosiy tarkibiy bolinmalari.

Stomatologiya klinikasi, uning turlari, toifalari, kadrlar standartlari va tibbiyot xodimlarning funksional majburiyatlari.

3-mavzu. Stomatologiya uchun uskunalalar.

Asosiy stomatologik asbob-uskunalar va asboblar.

Stomatolog ishini tashkil etishning ergonomik asoslari.

Stomatologiya klinikasi ishini tashkil etish.

Stomatologiyada deontologiya va tibbiy etika.

Xalqaro tibbiy etika kodeksi.

4-mavzu. Davolash profilaktika stomatologiya muassasalarida sanitariya-gigiyena rejimi.

Mexnat gigiyenasi, shaxsiy gigiyena qoidalari, xodimlarni tibbiy korikdan o'tkazish va emlash zarurati.

Aseptik va antiseptik tushunchasi. Sterilizatsiya va dezinfeksiya.

5-mavzu. Salomatlik tushunchasi, moslashuv, kasallik (nozologiya), etiologiyasi, patogenezi, simptomlari, semiotika(semiologiya).

6-mavzu. Diagnostika jarayonining qoidalari

Tekshiruvning asosiy va qoshimcha usullari.

Shifokor xato.Yatrogen tushunchasi.

Yatrogenlik va yatrogen omillar.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular ro'yxati:

1-mavzu. Stomatologiyaga kirish. Stomatologiya rivojlanishining tarixiy bosqichlari. Mahalliy stomatologiya va asosiy maktablarining rivojlanish bosqichlari.

2-mavzu. Tibbiy-profilaktika stomatologik muassasalarining asosiy tarkibiy bo'linmalari. Stasionar stomatologiya muassasasini tashkil yetish xususiyatlari.

3-mavzu. Stomatologiya klinikasi, uning turlari, kategoriyalari. Tibbiy xodimlarning kadrlar bilan ta'minlash standartlari va funksional majburiyatlari. Tish klinikasining hujjatlari.

4-mavzu. Yuz-jag' jarrohligi bolimining tuzilishi, yuz-jag' sohasi jarohatlangan bemorlarini parvarish qilish. Yuz-jag' sohasi singan va shikastlangan bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari.

5- mavzu. Stomatologiyada deontologiya va tibbiy etika, Xalqaro tibbiy etika kodeksi. Tibbiyot xodimlari va bemorlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning xususiyatlari.

6-mavzu. Stomatologiya xonaning jihozlanishi. Asosiy stomatologik

uskunalar va vositalar. Stomatologik qurilmalarining turlari.

7-mavzu. Stomatolog ishini tashkil etishning ergonomik asoslari. Stomatologiya bo'limini tashkil etish. Stomatologiya xonasini tashkil etishning ergonomik asoslari.

8-mavzu. Tibbiy-profilaktika muassasalarida stomatologiya-gigiyena rejimi. Mehnat gigiyenasi, shaxsiy gigiyena qoidalari, xodimlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish va emlash zarurati va chastotasi. Dastlabki, joriy va umumiy tozalash xususiyatlari.

9- mavzu. Salomatlik, moslashuv, kasallik (nozologiya), etiologiya, patogen/, sindrom, simptom, semiotika (semiologiya) tushunchasi. Diagnostika jarayonining qoidalari (algoritmi). Tekshirishning asosiy va qo'shimcha usullari, Tish kasalining tibbiy kartasi. Tish bemorining tibbiy tarixi va ambulatoriya kartasini to'ldirish qoidalari. Tish qurilmalarining turlari. Zamonaviy stomatologik qurilmalar.

10-mavzu. Stomatologiyada ish xavfsizligi. Stasionar bo'limlarda ish xavfsizligi.

11-mavzu. Aseptik va antiseptik tushunchasi. Operatsion maydon aseptikasi tushunchasi. Sterilizatsiya va dezinfeksiya. Asboblarni sterillash bosqichlari.

12-mavzu. 4 qo'lda ishlash (assistent bilan). Tish yordamchisining ish joyi, Uning vazifalari. Tibbiy xato. Yatrogeniya tushunchasi. Yatrogeniya va yatrogen omillar. Yatrogen kasalliklar va ularning oldini olish choralarini.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Stomatologiyaga kirish. Stomatologiya rivojlanishida mahalliy stomatologiya va asosiy maktablarning rivojlanish bosqichlari.
2. Tibbiy-profilaktika stomatologik muassasalarining asosiy tarkibiy bo'limlari. Stasionar stomatologiya muassasasini tashkil etish xususiyatlari.
3. Stomatologiya klinikasi, uning turlari, kategoriyalari. Tibbiy xodimlarning kadrlar bilan ta'minlash standartlari va funksional majburiyatlari. Tish klinikasining hujjatlari.
4. Yuz-jag' jarrohligi bo'limining tuzilishi, yuz-jag' sohasi jarohatlangan bemorlarini parvarish qilish. Yuz-jag' sohasi singan va shikastlangan bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari.
5. Stomatologiyada deontologiya va tibbiy etika. Xalqaro tibbiy etika kodeksi. Tibbiyot xodimlari va bemorlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning xususiyatlari.
6. Stomatologiya xonaning jihozlanishi. Asosiy stomatologik uskunalar va

vositalar. Stomatologik qurilmalarining turlari.

7. Stomatolog ishini tashkil etishning ergonomik asoslari. Stomatologiya bo'limini tashkil etish. Stomatologiya xonasini tashkil etishning ergonomik asoslari.
8. Tibbiy-profilaklika muassasalarida samitariya-gigiyena rejimi. Mehnat gigiyenasi, shaxsiy gigiyena qoidalari, xodimlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish va emlash zarurati va chastotasi. Dastlabki, joriy va umumiy tozalash xususiyatlari.
9. Salomatlik, moslashuv, kasallik (nozologiya), etiologiya, patogenez, sindrom, simptom, semiotika (semiologiya) tushunchasi. Diagnostika jarayonining qoidalari (algoritmi). Tekshirishning asosiy va qo'shimcha usullari. Tish kasalligining tibbiy kartasi. Tish bemorining tibbiy tarixi va ambulatoriya kartasini to'ldirish qoidalari.
10. Tish qurilmalarining turlari. Zamonaviy stomatologik qurilmalar.
11. Stomatologiyada ish xavfsizligi. Statsionar bo'limlarda ish xavfsizligi.
12. Aseptik va antiseptik tushunchasi. Operasion maydon aseptikasi tushunchasi.
13. Sterilizatsiya va dezinfeksiya. Asboblarni sterillash bosqichlari.
14. 4 qo'lda ishlash (assistent bilan). Tish yordamchisining ish joyi, Uning vazifalari.
15. Tibbiy xato. Yatrogeniya tushunchasi. Yatrogeniya va yatrogen omillar. Yatrogen kasalliklar va ularning oldini olish choralari.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

Stomatologiyaga kirish fani o'quv rejasida belgilangan bo'yicha o'quv dasturida belgilangan bilim, ko'nikma va malakaning ma'lum bir qismini talaba tomonidan fan/modul o'qituvchisi maslahati va tavsiyalari asosida auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'zlashtirilishiga yo'naltirilgan tizimli faoliyatdir.

“Stomatologiyaga kirish” fani moduli bo'yicha talabalarning mustaqil ishi (TMI) o'rganilayotgan jarajonning ajralmas qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'liq ta'minlangan.

Stomatologiyaga kirish moduli bo'yicha kurs ishi o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

3.

**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)
Fanni o'zlashtirish natijasida talaba**

Stomatologiyaga kirish fani moduli bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

1. Og'iz bo'shlig'i daxliz qismini ko'zdan kechirish.
2. Xususiy og'iz bo'shlig'ini ko'zdan kechirish.
3. Perkussiya o'tkazish.
4. Og'iz bo'shlig'i to'qimalarini palpatsiya qilish.
5. Zondlash o'tkazish.
6. Elektrodontometriya o'tkazish.
7. Termodiagnostika o'tkazish.
8. Metilen ko'kning 2% li suvli eritmasi bilan bo'yash usuli.
9. Kofferdam qo'yish.
10. Dog' bosqichidagi kariesni davolashda remineralizatsiya terapiyasi o'tkazish.
11. Dog' bosqichidagi kariesni fluorli lak yordamida davolash.
12. Yuza kariesni karioz kovakni charxlash bilan davolash.
13. O'rta kariesni davolash.
14. O'tkir surunkali kariesni ikki qatnovda davolash.
15. Surunkali chuqur kariesni bir qatnovda davolash.
16. Blek bo'yicha I sinfli karies kovaklarini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.
17. Tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.
18. Giperesteziyada tish qattiq to'qimasini davolashning klinik bosqichlari.
19. Patologik yemirilishda tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.
20. Ponasimon nuqson, nekroz va tish qattiq to'qimasi eroziyasida tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.
21. Tishlarni mexanik va kimyoviy jarohatlarida tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.
22. Elektroforez usulida giperesteziyani davolash.
- 23 Fissuralarni germetizatsiya qilish usullari
24. Tishlarni oqartirish usullari.
25. Stomatologik kresloda ishni tashkil qilish

4.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- amaliy ishlarni bajarish va xulosalash;

5	<ul style="list-style-type: none"> • interfaol keys-stadilar; • blis-so'rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; <p>jamoaga bo'lib ishlash.</p> <p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshirish.</p>
6	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ortopedik Stomatologiya propedevtikasi X.I.Irsaliyev; A.N.Akbarov; N.I.Xolboyev; O.R. Salimov; N.S. Ziyadullayeva; 2024. 2. Paradont kasalliklari o'quv qo'llanma J.A. Rizayev ,L.E.xasanova Toshkent HILOL MEDIA 2023 3. Bolalarda og'iz bo'shligi shilliq qavati kasalliklari darslik /S.S Murtazoyev S.S Maxsumova L.A.Abduazimova M.K. Ishanova Toshkent 2018 <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bazikyan E. A. Stomatologicheskiv mstrumentariy. Atlas / E.A. Bazikyan. - 3-ye izd., ster. - M.: GEOTAR-Media, 2017, - 168 s, 2. Propedevtika stomatologicheskix zabolevaniy: ucheb, posobive / sost T.U, Supatayeva, N.R. Nigmatulmn A.A. Subanova i dr. Bishkek: Izd-vo KRSU, 2017. 136 ss 3. Popkov V.A., Nesterova O.V. Reshetnyak V.Yu, Aversena I.N. Stomatologicheskoye malcrialovedcniyc. - M.: Med. Press-inform, 2006. 4. «Stomatologiya»: uchebno-metod. posobive / sost. O.A. Aleshina, T.P. Goryacheva. - Nijniy Novgorod: Izd-vo NNGU, 2019. - 101 s. Resenzent: d.b.n. A.V. <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. http://vweb-local.rudn.ru/web-local/kaf/rj/index.php2id~93 PubMed Central [Elektronnyy resurs]: Baza dannux / National Center for Biotechnology Information. - USA, 2009. - Elcktronnbiye resursw diva nauchnoy deyatelnosti. 6. http://vvvvv,ncbi.nlm.nih.gov/pmc/journals/ U.S. National Library of Medicine National Institutes of Health: 7. http://www,ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/

	<p>Consilium Modicum i prilojeniya [Elektronnbiy resursi: Baza dannsix / Administratsiya sayta "Consilium Medicum". - RF, 1999. - Elektronnbiye resursbi diva uchbnoy i nauchnoy deyatelnosti.</p> <p>8. http://con-med.ru/ Wiley Open Access [Elektronnuy resursj: Baza danmux / John Wiley & Sons, Inc. All Rights Reserved. - USA, - Elektronnbiye resursbi dlya nauchnoy deyatelnosti.</p> <p>10. http://vwww.sciencedirect.com/scienc/jmlallbooks/all/open-access HighWire PRESS [Elektronnuy rcsurs : Polnotekstovbiy nauchnwy arxiv: Baza dannux High Wire Press, Inc. - USA.</p> <p>11. http://highvire.stanford.edU/lists/frecart.dtl#alcal Bentham Sciences [Elektronnuy rcsurs] : Baza dannux / Bentham Science Publishers. – United Arab Emirates. - Elektronnbiye resursbi dlya nauchnoy deyatelnosti.</p> <p>12. Htp://www. bcnthamscience.com Nauchnaya elektronnaya biblioteka:</p> <p>13. http://elibrary.ru/defaultx.asp</p> <p>7. Fan dasturi Termiz iqtisodiyot va servis universiteti O‘quv-uslubiy kengashining 2024-yil 29-avgustdagi 4-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan</p> <p>8. Fan/modul uchun mas’ullar: S.T. Musayeva- Tibbiyot kafedrasi assistenti M.A.Hayitova - Tibbiyot kafedrasi assistenti</p> <p>9. Taqrizchilar: B.K.Xudoykulov - Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent – Tibbiy klinik fanlar kafedrasi mudiri D.Ya.Xodjaev - Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent</p>
--	--